

Dorpscanon van Folsgeare

Doarpswapen en -flagge

© Foto Atse Bruin

Doarpswapen en -flagge

Yn 2002 kriget doarpsbelang de fraach wêrom't Folsgeare net in eigen wapen en flagge hat. Feike van der Velde wurdt frege in ûntwerp te meitsjen. Feike ferwiist it doarpsbelang troch nei de Fryske Rie foar Heraldyk.

In doarpswapen is in wapen dat gjin offisjele status hat, mar wol troch it doarp, nei tastimming fan de gemeente dêr't it oanbelangjende plak ûnder falt, brûkt wurde mei.

De oanfraach foar in wapen of flagge begjint mei it freegjen fan advys by de Fryske Rie foar Heraldyk. De Rie is in ûnderdiel fan de Fryske Akademy yn Ljouwert, dy't dizze yn 1956 ynsteld hat.

De Rie is net in oerheidsorgaan en hat gjin wetlike taken en foegen. It is it âldste provinsjale heraldysk kolleezje yn Nederlân en bestiet út spesjalisten, dy't op grûn fan harren saakkundigens ta lid fan de Rie beneamd binne.

Allinne de Nederlânske 'Hoge Raad van Adel' hat in yn de wet fêstleine taak oangeande aadlike wapens en oerheidswapens.

Dorpscanon van Folsgeare

Doarpswapen en -flagge

„Fryske rie foar heraldyk” mei it wurk útein set

De „Fryske rie foar heraldyk”, ynsteld troch de Fryske Akademy, is mei syn wurk útein set. De rie hat in trijeliddich doel: advisearjend, kritisearjend en sammeljend foar al itjinge der yn Fryslân bart en bard is op it mêd fan de heraldyk”. De Fryske rie foar heraldyk sil bimoeljenis hawwe mei wapens en flaggen fan oerheit en partikulier. Hy wol rie jaen by it ûndersiik nei it bisten fan, allike goed as by it op 'en nij offisjeel ynstellen fan âlde flaggen en wapens. Ek sil der foarljochting jown wurde by it goed brûken fan flaggen en wapens. Fierder sil de rie sels ek initiativen nimme op it mêd fan wapenforbettering ensafh. It skriuwwurk en it korrespondinsjeadres binne by de hear Kl. Sierksma (Amsterdam, Pythagorasstraat 113).

LC 25-09-1956

De Rie is in riejaande kommisje dy't yn Fryslân wapens en flaggen fan de provinsje, gemeenten, wetterskippen, stêden, doarpen en famyljes registrearret. De Rie advisearret ek oer de foarmjowing fan nije wapens foar oerheden, doarpen, famyljes en ferieningen en/of makket ûntwerpen hjirfoar. Foar famyljewapens jildt as betingst dat de famylje yn Fryslân wenje moat en de Nederlânske nasjonaliteit hat, of in Fryske namme ha moat as se bûten de provinsje wenje. Dizze wapens wurde yn it Genealogysk Jierboek publisearre dat troch de Fryske Akademy útjûn wurdt.

Dêrneist jout de Rie advizen oer flaggen, flaggeprotokollen, wimpels, banieren en findels en (kleur)advizen oer wapens.

It wapen fan Folsgeare is in ûntwerp fan J.C. Terluin, fice foarsitter fan de Fryske Rie foar Heraldiek dd. 21 febrewaris 2003

foto: Wikipedia

Dorpscanon van Folsgeare

Doarpswapen en -flagge

Fryse tekst yn it Genealogysk Jierboek 2003:

Wapen fan Folsgeare / Folsgeare yn de gemeente Wymbritseradiel

Wapen: yn blau in reade keper, oant de rânen ta belein mei in sulveren roaster, de keper fan boppen beselskippe fan twa klavers en fan ûnderen fan in leelje, alles fan goud.

Flagge: yn blau in rjochthoekige, ek wer blauwe broekingstrijehoek, belein mei in giele klaver. Oanslutend oan de broekingstrijehoek in wite rjochthoekige broekkeper, wêrfan 't de top leit op in ôfstân fan de broekside, lyk oan de flaggehichte. De keper belein mei op har punt steande reade fjouwerkanten, yn de foarm fan de keper oardere yn twa rigels. Elts fjouwerkant is lyk oan 1/10 flaggehichte.

Taljochting: it wapen is basearre op de lizzing fan it doarp: yn in hoeke fan de Tsjjaarddyk. De blauwe kleur is ûntliend oan de eardere Middelsee, dêr't it doarp eartiids tichteby lei en oan it gemeentewapen. De keper ferwiist nei de hoeke yn de neamde dyk. Op dy keper is in roaster lein as ferwizing nei it roaster dêr't Sint Laurentius op martele is. Hy wie yn de Midsiuwen de beskermhillige fan de doarpstsjerke.

De gouden leelje stiet foar it doarp en syn ferbûnens mei de gemeente. Yn it gemeentewapen fan Wymbritseradiel steane narnmentlik 7 gouden leeljes.

De klavers tsjutte op it fan âlds agraryske karakter fan it doarp en foarmje de ferwizing nei de feehâlderij en de greiden.

Untwerp: J.C. Terluin, lid F.R.f.H.

Dizze gegevens ha ta it ûntwerp lieden:

It skild is blau, oan'e iene kant ûntliend oan it wapen fan de gemeente, oan'e oare kant is it de kleur fan it wetter fan de Middelsee, dy't ynpoldere is en de kleur fan

Dorpscanon van Folsgeare

Doarpswapen en -flagge

de âlde seeklaai. De gouden leelje yn de foet fan it skild wol de ferbûnens fan it doarp oan de gemeente symbolisearje. Yn it gemeentewapen steane nammentlik 7 gouden leeljes. It ûnderste part stelt de oerde foar.

De gouden klavers yn de skildhoeken tsjutte op de greidbuorkerijen. Yn de Fryske heraldyk wurde foar it besit fan weidgrûnen klavers brûkt. De reade keper jout de Tsjearddyk oan. Hjir oerhinne is in sulveren roaster lein dêr't de patroanhillige fan'e tsjerke, Laurentius, op marteles is.

It tal reade flakjes, dat troch it roaster foarme wurdt is 20, gelyk oan de 20 stimdragende buorkerijen yn Folsgeare yn eardere iuwen. Dizze 20 stimdragende buorkerijen, beslaan it folsleine oerflak fan it doarpsgebiet.

De keper en it roaster binne basearre op de beskriuwing fan Folsgeare út de "Tegenwoordige staat van Friesland uit 1788"

FOLSGARA, een Dorp van middelbaaren omtrek en landeryen, doch gering van buurt: hetzelfde bevat 20 stemdraagende plaatsen, en ligt in den hoek van gemelden Tsjearddyk, tusschen Nieuwland en Sneek, Weleer lag hier de State Walma. In 1498 werd hier de kerk met den toren afgebrand door de Soldaaten, die de Vetkooper Tjerk Walta in't land had gebragt; ook kwamen daarby twee huislieden om; die op den toren gevlugt waren.

It wapen fan Folsgeare is publisearre yn it genealogysk jierboek van 2003 en is fêstmakke op de muorre fan de âlde legere skoalle út 1866 tsjin de tsjerke oer.

foto Atse Bruin

Dorpscanon van Folsgeare

Doarpswapen en -flagge

De sân gouden leeljes yn it wapen fan Wymbritseradiel:

foto's : Wikipedia

1818

1875

It wapen fan de Foekema's yn Folsgeare:

De twa klavers yn it wapen fan Folsgeare binne net nij mar binne oernommen fan'e grêfstiennen fan de Foekema's. De klavers steane op de grêfstiennen út 1618 en 1661. Yn 1511 binne der trije Foekema pleatsen yn Folsgeare en neiteam hjirfan is yn'e tsjerke fan Folsgeare begroeven. Yn 2002 binne twa grêfstiennen weron fûn. Dizze steane yn houten kistkes yn'e tsjerke dêr't se te besjen binne. (sjoch finster: de Grafstenen van de Foekema's)

Foekema wapen út 1618

It wapen fan de Foekema's wurdt yn'e rin fan de jierren wat moaier mar hâldt de twa klavers.

Dorpscanon van Folsgeare

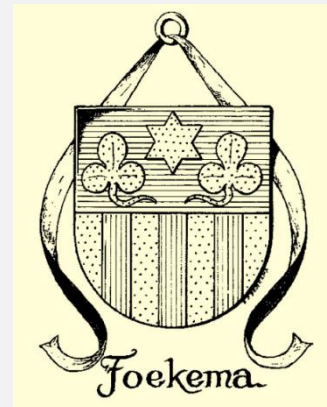
Doarpswapen en -flagge

Foekema wapen út 1661

foto's: Harmen Foekema

It wapen is ôflaad fan de grêfstiennen yn'e tsjerke fan Folsgeare.

It wapen fan de Foekema's is yn 2002 offisjeel registrearre en stiet as neikommend beskreaun:

Foekema. Trochsnien: a. yn blau in stjer en twa klavers, pleatst 1 en 2, alles fan goud; b. yn goud trije reade peallen.

Doorsneden: a. in blauw een ster en twee klavers, geplaatst 1 en 2, alles van goud; b. in goud drie rode palen.

By wurksumheden yn de tsjerke fan Folsgeare waard in grêfsark fûn (troch de ynstjoerder) mei it hjir ôfbylde wapen. It wie fan Hoyte Wybes Foeckema, húsman, doarpsrjochter, meirjochter en dyksdeputearre fan Folsgeare, 1584-1666. Fierders waarden der noch twa stiennen fûn: ien mei nammen fan bern fan Hoyte, dy't jong ferstoarn wiene, en datearre fan 1618; en in twadde, dy't datearre fan 1707. Alle trije mei itselde wapen, al wie dat op de lêstneamde stien fierhinne útbikke (in gefolch fan de ideeën fan de Frânske revolúsje).

Dit wapen mei fierd wurde troch it rjochtstreekse neiteam fan Hoyte Wybes Foeckema.

De kleuren binne neffens histoaryske gegevens gearstald troch R.J. Broersma, lid F.R.f.H., yn oerlis mei de ynstjoerder.

Ynstjoerder: H. Foekema, De Turfskipper 22, 9005 RH Wergea.

Dorpscanon van Folsgeare

Doarpswapen en -flagge

De flagge:

Yn de flagge fan Folsgeare fine we de eleminten fan it wapen werom.

Yn plak fan in leelje stiet der in klaver oan de broekkant fan de flagge as symboal fan de greidbuorkerijen, iuwenlang it wichtichste middel fan bestean yn Folsgeare.

foto: Wikipedia

Tekst yn it Genealogysk Jierboek 2003:

Flagge fan Folsgeare / Folsgeare yn de gemeente Wymbritseradiel.

Yn de flagge binne eleminten út it wapen werom te finen. Ynstee fan de leelje stiet der no in klaver yn de hoeke oan de broekside, as symboal foar de feehâlderij, iuwen lang de wichtichste boarne fan ynkomsten.

De Rie foar Heraldyk jout ek omtinken oan it flagjen.

Rie foar Heraldiek vraagt aandacht voor vlagprotocol

De door de **Fryske Akademy** ingestelde **Fryske Rie foar Heraldiek** heeft een schrijven gericht aan de gemeentebesturen, waarin aandacht gevraagd wordt voor het „vlaggenprotocol”, zoals dat in Friesland gebruikelijk is bij het hijsen of uitsteken van vlaggen. Zoals men weet wordt er bij het gebruik van vlaggen dikwijls en ernstig gezondigd tegen de traditionele gebruiken en het is daarom dat men de in acht te nemen regels op papier heeft gezet; in de hoop dat de overheid en de particulieren de vlaggen de eer bewijzen die zij verdienen. De circulaire is in zee gegaan nu er weer verschillende festiviteiten voor de deur staan.

LC 09-04-1957

Fêste regels foar it flagjen: jouns net hingje litte

En net foar healwei achten moarns

Hwat witte de measte minsken fan flaggen en flagjen ôf? In bytsje, dat is mar sa. Dat der fêste regels foar binne, witte mar inkelden, en alle kearen weroan kin men sjen, dat der faken slim sûndige wurdt tsjin hwat nou ienris heart en moat. Dat jildt net allinne foar Fryslân, mar foar hiele Nederlân. Sûnt 1945 hawwe de ministers fan binnenlânske saken en fan justysje yn oerliz mei de Hege rie fan adel en op oantrûn fan prins Bernhard dan ek mear as ienris war dien om op dit stik fan saken mear kennisse by to bringen en sadwaende ta in bettere en mear forantwurde wize fan flagjen to kommen. Yn oerienstimming hjirmei hat nou de Fryske Rie foar heraldyk in ienfâldich protokol opset, dat hjir op del komt:

De flaggen kinne hyst of útstutten wurde op alle dagen en by alle gelegenheden, dy't it Nederlânsk regear, de Deputearre Steaten fan Fryslân of b. en w. oanwize. Mar ek by oare gelegenheden kin men de flagge brûke, der't men jin dan oanslút by hwat algemien dien wurdt.

In punt fan belang is, dat de flagge de hiele dei úthinget mar moarns net foar healwei achten en jouns net nei sinneûndergong en yn alle gefallen net nei healwei achten jouns. Tlge wichtich is, dat de flaggen (Nederlânske, Fryske, Gemeente-) nea as reklamemiddel brûkt wurde meije, om de oandacht to lûken of op in oare menear, dat

net yn oarder is. Sakelju (hotels!) meitsje foar reklame gauris misbrûk fan offisjele flaggen, itsij yn-lânske, itsij útlânske!

In flagge kin folút waeije; dan moat it doek sa heech mûglik yn de mêst op hyst wurde: oan de knop ta. Mar in flagge kin as roubitoan ek healstôk waeije. Hy moat dan by it hysjen earst sa heech mûglik ophelle wurde en dêrnei oant healwei de stôk ynhelle wurde. Nijsgjirrich en oan to rikkemedearyn is ek de âlde Fryske wizensje om by rouwe yn de folút-waeijende flagge in knoop to lizzen.

Wimpels

Hat in gemeente in gemeenteflagge, dan sil by it flagjen mei oare flaggen jimmer in wimpel brûkt wurde yn de gemeentekleuren. Op jierdagen en oare gelegenheden dat men flagget ta eare fan ien of mear leden fan it keninklik

hûs wurdt der by eltse flagge (oft it nou in Nederlânsken, in Frysken of in gemeenteflagge is) in wimpel brûkt fan oranje kleur. Op dagen, dat men ta oare gelegenheden flagget, bygelyks by it bisilk fan in gesant fan in frjemde steat, ta eare fan de paus, brûkt men nea de flagge fan dy oare steat of der moat plak genôch wêze om dy frjemde flagge by de oare (Nederlânske, Fryske, gemeenteflagge) to hingjen, sadat der dan dus fjouwer flaggen komme to hingjen. It is lykwols better en brûk yn sa'n gefal in wimpel mei de kleuren fan dejinge, der't men foar flagget. Ta bislút: in wimpel wurdt nea healstôk flagge. Dy bliuwt (as men him a l brûke moat) sa heech as it kin oan 'e mêst.

LC 27-04-1957

Colofon

Tekst: Atse Bruin

Bewurking en oersetting : Wylske Heida

Foto's: Atse Bruin, Harmen Foekema, Wikipedia

Artikelen: LC

Disclaimer: Foar alle foto's jildt, dat der soarchfâldich útsocht is wa't de eigner is en is tastimming frege en krigen foar it brûken yn dit finster. Finsters oer persoanen binne pleatst nei weromkeppeling mei belutsenen. Mocht der nettsjinsteande eat net korrekt wêze, graach de redaksje ynformearje